

Prohlášení k anticeně Skřípec

Obec překladatelů (OP) jako profesní organizace uděluje každý rok anticenu „Skřípec“ za překladatelské dílo vykazující závažné nedostatky v převodu z cizího jazyka do češtiny. Bohulibý záměr se ale evidentně změnil ve svou vlastní parodii. Měl jsem tu pochybnou čest a obdržel Skřípec za překlad chorvatského románu J. P. Kamova *Vysušená kaluž*. Posudek, který jsem obdržel (nikoliv od OP, ale od nakladatelství), splňuje všechny parametry něčeho, co se sice jako objektivní posudek alespoň ze začátku tváří, leč není tomu tak. Jde o navýsost subjektivní, předpojatý a emočně nevyvážený text, který by nikde v normálním prostředí nemohl být vůbec brán v potaz. Zejména pokud se jedná o tak citlivou a nejednoznačnou oblast, jakou je hodnocení překladu. Autor posudku je anonymní, ale jelikož se v tomto „rybníčku“ všichni dobře známe, nebylo těžké uhodnout, kdo jej napsal. A nejedná se samozřejmě o nějakou nezpochybnitelnou autoritu v oboru, spíše naopak. Prezentované výtky jsou v kontextu celého českého překladu vesměs nicotné až směšné, byť autorem posudku pečlivě naaranžované, aby budily „hrůzný“ dojem. Kniha se přitom prodává již více než půl roku a zatím jsem od čtenářů nezaznamenal jedinou negativní výtku. A pokud by byl překlad tak špatný, že si jeho autor zaslouží být bez možnosti se oficiálně vyjádřit nejlépe rovnou popraven, patrně by si toho už nějaký čtenář asi všiml, že? Jestli hodlá komise této anticeny z OP pokračovat v tomto duchu a bude takto neobjektivně dehonestovat další překladatele, skončí dříve či později u soudu. Podstatně horší je ale ztráta kredibility u odborné veřejnosti, která se těžko získává, ale lehce se o ni přichází. Skutečnost, že se z vyhlášení anticeny stala v podstatě volná aréna pro vyřizování si osobních animozit, je více než smutná. Takovýmto způsobem lze totiž „sestřelit“ jakýkoliv překlad románu či jiného složitějšího díla. A protože se dotyčného „obviněného“ nikdo na nic neptá, podobnému „zúčtování“ to přímo nahrává. Mohu jen konstatovat, že český čtenář rozhodně nebyl mým překladem připraven o žádnou z myšlenek původního díla a určitě je schopen sám posoudit, zda jde o tak špatnou knihu, jak autor posudku již se téměř nechopen ovládat (o čemž svědčí jeho stále se zhoršující slovník), uvádí v závěru.

Překladatel byl obviněn, odsouzen a veřejně popraven, aniž by se mohl k čemukoliv oficiálně vyjádřit. Po nějaké etice asi nemá smysl pátrat.

v Praze 17. 5. 2023

Jaroslav Otčenášek